

ДЕРЖАВНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ
Територіальне управління Державного бюро розслідувань,
розташоване у місті Хмельницькому

вул. Юхима Сіцінського, 12, м. Хмельницький, 29009, код ЄДРПОУ 42335958
Поштова адреса для листування: вул. Пилипчука, 28, м. Хмельницький, 29001

ПОВІДОМЛЕННЯ

про зміну раніше повідомленої підозри та про нову підозру

місто Вінниця

24 липня 2023 року

Старший слідчий четвертого слідчого відділу (з дислокацією у м. Вінниці) Територіального управління державного бюро розслідувань, розташованого у м. Хмельницькому **Коваль Ігор Анатолійович**, за погодженням з прокурором Вінницької спеціалізованої прокуратури у сфері оборони Південного регіону **Клим'юком Романом Івановичем**, розглянувши матеріали об'єднаного кримінального провадження № 62023240040000029 від 02.02.2023 року, за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 408, ч. 1 ст. 111 КК України, встановивши наявність достатніх підстав для зміни раніше повідомленої підозри та наявність достатніх доказів для повідомлення особи про нову підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 408, ч. 1 ст. 111 КК України, відповідно до вимог ст. ст. 36, 40, 42, 276 - 279 КПК України, –

ПОВІДОМИВ:

Сметаніну Сергію Геннадійовичу, який народився 12 жовтня 1985 року в селищі Гасанкулі Гасанкулійського району Красноводської області Туркменістан, останнє відоме місце проживання та реєстрації: Україна, Автономна Республіка Крим, м. Севастополь, вул. Горпищенка, 152, громадянину України,

про зміну раніше повідомленої 23.12.2014 підозри у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого з ч. 2 ст. 408 КК України на ч. 1 ст. 408 КК України – дезертирство, тобто нез'явлення з метою ухилитися від військової служби на службу у разі переведення та

про нову підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111 КК України – державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету,

територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту.

ЗМІСТ ПІДОЗРИ

З 15 липня 2004 року Сметанін С.Г. проходить військову службу у Збройних Силах України на різних посадах та у різних військових званнях.

Наказом командувача Повітряних Сил Збройних Сил України № 642 від 18.12.2013 старшого лейтенанта Сметаніна С.Г. призначено на посаду начальника обслуговування відділення бойового управління радіотехнічної батареї зенітного ракетного дивізіону (С-300ПС) військової частини А3009 тактичної групи Повітряних Сил «Крим» Збройних Сил України.

Являючись військовослужбовцем Збройних Сил України Сметанін С.Г. достовірно знаючи та усвідомлюючи, що повинен неухильно виконувати Військову присягу (затверджену Постановою Верховної Ради України від 6.12.1991), а також дотримуватись вимог ст. ст. 11, 12, 14, 15, 16, 49, 58, 59, 111, 112 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ст.ст. 1, 6, 23, 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 4, 5 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 548-XIV, ст.ст. 4, 5 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, затвердженого Законом України від 24.03.1999 № 551-XIV та п.п. 1, 3, 7, 11 Контракту про проходження військової служби у Збройних Силах України, укладеного на п'ять років з 19 червня 2009 року Сметаніним С.Г., що зобов'язують його: свято і непорушно додержуватися Конституції та законів України, Військової присяги, неухильно виконувати вимоги військових статутів, накази командирів; захищати суверенітет і територіальну цілісність України, забезпечувати її економічну та інформаційну безпеку; віддано служити українському народу; сумлінно, чесно та зразково виконувати військовий обов'язок, дорожити честю і гідністю військовослужбовця, зберігати державну та військову таємницю, бути пильним, хоробрим і дисциплінованим, готовим до виконання завдань, пов'язаних із захистом Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, не допускати негідних вчинків, однак діючи в порушення вище вказаних норм вчинив кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби та проти основ національної безпеки України, за наступних обставин.

24 жовтня 1945 року набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй, підписаний 26 червня 1945 року, яким фактично створено Організацію Об'єднаних Націй (далі – ООН).

До складу ООН входять Україна, Російська Федерація (далі – РФ) та ще 49 країн-засновниць, а також інші країни світу.

Відповідно до частини 4 статті 2 Статуту ООН, усі Члени вказаної організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і будь-яким іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй.

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 9 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями – № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету; № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН;

№ 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, та № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить Визначення агресії, – установлено, що жодна з держав не має права здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні справи інших держав. Цими ж міжнародними документами закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації, здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

Крім того, у статтях 1-5 Резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1974 року № 3314 (XXIX) серед іншого визначено, що ознаками агресії є:

- застосування збройної сили державою проти суверенітету, територіальної недоторканності чи політичної незалежності іншої держави;
- застосування збройної сили державою в порушення Статуту ООН.

Будь-яке з наступних діянь, незалежно від оголошення війни, кваліфікується як акт агресії:

- вторгнення або напад збройних сил держави на територію іншої держави або будь-яка військова окупація, який би тимчасовий характер вона не мала, яка є результатом такого вторгнення або нападу, або будь-яка анексія із застосуванням сили території іншої держави або частини її;
- бомбардування збройними силами держави території іншої держави або застосування будь-якої зброї державою проти території іншої держави;
- блокада портів або берегів держави збройними силами іншої держави;
- напад збройними силами держави на сухопутні, морські або повітряні сили, або морські та повітряні флоти іншої держави;
- застосування збройних сил однієї держави, що знаходяться на території іншої держави за угодою з приймаючою державою, у порушення умов, передбачених в угоді, або будь-яке продовження їх перебування на такій території після припинення дії угоди;
- дія держави, яка дозволяє, щоб її територія, яку вона надала в розпорядження іншої держави, використовувалася цією іншою державою для здійснення акту агресії проти третьої держави;
- засилання державою або від імені держави збройних банд, груп, іррегулярних сил або найманців, які здійснюють акти застосування збройної сили проти іншої держави, які мають настільки серйозний характер, що це є рівносильним наведеним вище актам, або її значна участь у них.

Жодні міркування будь-якого характеру, чи то політичного, економічного, військового чи іншого характеру, не можуть слугувати виправданням агресії.

Крім того, принципи суверенної рівності, поваги прав, притаманних суверенітету, незастосування сили чи погрози силою, непорушності кордонів, територіальної цілісності держав, мирного врегулювання спорів та невтручання у внутрішні справи держав були закріплені також у Заключному акті Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року, який підписаний СРСР, правонаступником якого є Російська Федерація.

Статтями 1 та 2 III Конвенції про відкриття воєнних дій від 18 жовтня 1907 року, яка вступила в дію 26 січня 1910 року та 7 березня 1955 року визнана СРСР, правонаступником якого є Російська Федерація, передбачено, що військові дії між державами не повинні починатися без попереднього та недвозначного попередження у формі або мотивованого оголошення війни, або ультиматуму з умовним оголошенням війни. Про існування стану війни має бути без зволікання оповіщено нейтральним державам, і він матиме для них дійсну силу лише після отримання оповіщення.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року (далі – Декларація) вказано, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації, територія України в існуючих кордонах є недоторканною і не може бути змінена та використана без її згоди.

24 серпня 1991 року Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України. Згідно з указаним документом, територія України є неподільною та недоторканною.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і Російська Федерація.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від

5 грудня 1994 року Російська Федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до пунктів 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав від 10 лютого 1995 року, що

укладений між державами СНД, серед яких є Україна та Російська Федерація, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів один одного та зобов'язалися виступати проти будь-яких дій, що підривають їхню непорушність, а також вирішувати усі суперечки, що виникають з питань кордонів і територій, тільки мирними засобами. Держави також зобов'язалися не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо такі виникнуть; не встановлювати з ними політичних, економічних та інших зв'язків; не допускати використання ними територій і комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічної, фінансової, військової та іншої допомоги.

31 травня 1997 року, відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та Російська Федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (ратифікований Законом України від 14 січня 1998 року №13/98-ВР та Федеральним Законом Російської Федерації від 2 березня 1999 року № 42-ФЗ). Відповідно до статей 2 – 3 зазначеного Договору, Російська Федерація зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальноєвропейських норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та Російською Федерацією про українсько-російський державний кордон від 28 січня 2003 року (ратифікований Російською Федерацією 22 квітня 2004 року), територія Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, Донецької і Луганської областей відноситься до території України.

Статтями 1 – 2 Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. Суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Згідно зі статтею 5 Конституції України, носієм суверенітету та єдиним джерелом влади в Україні є народ. Народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування.

Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові і не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Відповідно до статті 68 Конституції України кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Статтею 73 Конституції України визначено, що виключно всеукраїнським референдумом вирішуються питання про зміну території України.

Відповідно до статей 132–134 Конституції України територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території. До складу України входять: Автономна Республіка Крим, Вінницька, Волинська, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Київська, Кіровоградська, Луганська, Львівська, Миколаївська, Одеська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Харківська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області, міста Київ та Севастополь. Місто Севастополь має спеціальний статус, Автономна Республіка Крим (далі - АР Крим) є невід'ємною складовою частиною України і в межах повноважень, визначених Конституцією України, вирішує питання, віднесені до її відання.

Упродовж 2013 року у зв'язку з демократичними процесами, які відбувалися на території України, у представників влади РФ та службових осіб з числа керівництва ЗС РФ, досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, виник злочинний умисел на вчинення протиправних дій, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміну меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Мотивами зазначеного умислу стали євроінтеграційний курс розвитку України, підготовка до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії та їхніми державами-членами, які були розцінені представниками влади і ЗС РФ як безпосередня загроза економічним та геополітичним інтересам РФ, що сприятиме втраті впливу над політичними процесами в Україні та позбавить контролю над її економічною діяльністю, призведе до поглиблення співпраці України з Організацією Північноатлантичного договору з метою досягнення критеріїв, необхідних для набуття членства у цій організації та можливої денонсації угод щодо тимчасового розташування Чорноморського флоту РФ на території України – в АР Крим та м. Севастополі.

Свою злочинну мету співучасники з числа представників влади та ЗС РФ вирішили досягти шляхом розв'язання та ведення агресивної війни проти України з використанням підпорядкованих підрозділів і військовослужбовців ЗС РФ, у тому числі дислокованих на підставі міжнародних угод на території АР Крим і м. Севастополя, а також залучення до виконання злочинного плану інших осіб, у тому числі громадян України та Російської Федерації, створення і фінансування не передбачених законом збройних формувань та вчинення інших злочинів.

При цьому вони усвідомлювали, що такі протиправні дії призведуть до порушення суверенітету і територіальної цілісності України, незаконної зміни меж її території та державного кордону, заподіяння значних матеріальних збитків та інших тяжких наслідків, передбачали і прагнули їх настання.

З метою реалізації вказаного умислу впродовж 2013 року на території РФ службові особи Генерального штабу Збройних Сил Російської Федерації

(далі – ГШ ЗС РФ), на виконання наказів та під безпосереднім керівництвом представників влади та службових осіб ЗС РФ, досудове розслідування та судовий розгляд щодо яких здійснюється в інших кримінальних провадженнях, розробили злочинний план, яким передбачалося досягнення військово-політичних цілей РФ, які, на думку співучасників, були прямо пов'язані з необхідністю незаконної окупації та подальшої анексії АР Крим, м. Севастополя та південно-східних регіонів України та, поряд із застосуванням політичних, дипломатичних, економічних та інформаційних заходів, використання протестного потенціалу населення південно-східних регіонів України для організації сепаратистських референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

Указаний план повною мірою відповідав та був розроблений з урахуванням принципів та підходів, викладених під час виступу начальника ГШ ЗС РФ Герасимова В.В. перед Академією військових наук РФ з доповіддю про гібридну війну в лютому 2013 року, яка у подальшому отримала назву «доктрина Герасимова», де зазначалося, що з метою досягнення цілей повинна надаватися перевага невоєнним заходам (політичним, економічним, інформаційним, гуманітарним), які застосовуються з використанням протестного потенціалу населення, інформаційного протиборства, а також воєнним заходам прихованого характеру.

У подальшому, з грудня 2013 року до лютого 2014 року, для забезпечення схвалення та підтримки громадянами РФ і мешканцями південно-східних регіонів України злочинних діянь, спрямованих на порушення суверенітету і територіальної цілісності України та встановлення впливу і вагомості РФ на світовій арені, представники влади та ЗС РФ, на виконання спільного злочинного плану, організували із застосуванням засобів масової інформації розпалювання в Україні національної ворожнечі шляхом ведення інформаційно-пропагандистської підривної діяльності.

Так, із грудня 2013 року за допомогою різних видів медіа-ресурсів РФ здійснювалось викривлення подій на Євромайдані, вказувалося на хибність європейського вектора розвитку зовнішніх відносин України. При цьому, шляхом перекручування, постійного нав'язування хибного тлумачення та компонування інформації для зміни свідомості та ставлення громадян РФ і місцевих мешканців південно-східних регіонів України до дійсності та значення подій, які насправді відбувалися в Україні, представники опозиційних до тодішнього політичного режиму в Україні сил висвітлювалися як прихильники крайньо націоналістичних поглядів, а учасники національно-визвольного руху середини ХХ століття (ОУН, УПА) – як прибічники та послідовники фашизму, пропагувалася їх неповноцінність за ознаками ідеологічних та політичних переконань.

Одночасно, за допомогою засобів масової інформації здійснювалось спотворення свідомості частини населення України з метою зміни світоглядних основ, зародження сумніву в необхідності та доцільності спільного існування в рамках самостійної, унітарної, суверенної держави Україна з європейським вектором розвитку, підбурювання до міжетнічних конфліктів, розпалювання

сепаратистських настроїв серед населення окремих регіонів України (АР Крим і м. Севастополя та південно-східних областей), провокування національних зіткнень, формування хибного образу частини українського населення як «націонал-фашистів», які мають інші духовні та моральні цінності та пропагують культ насильства та знуцання над російськомовним населенням України.

Ураховуючи, що територія АР Крим та м. Севастополя мала найбільше військово-стратегічне значення для представників влади та ЗС РФ серед інших територій України, які були об'єктом їх злочинного посягання, а також те, що на вказаній території дислокувалися підрозділи Чорноморського флоту Російської Федерації (далі – ЧФ РФ), це сприяло найбільш прихованому використанню регулярних військ ЗС РФ поряд з іншими елементами гібридної війни; а тому ведення гібридної війни проти України співучасники злочинного плану вирішили розпочати на території півострова Крим.

Для ефективної реалізації плану вирішено залучити військовослужбовців ЗС РФ, співробітників інших силових відомств РФ, представників влади, інших громадян Російської Федерації та України. Крім того, з цією ж метою, представниками влади РФ створено та озброєно іррегулярні незаконні збройні формування, озброєні банди та групи найманців, якими керували офіцери спецслужб і ЗС РФ.

Зокрема, на військовослужбовців ЧФ РФ співучасниками покладалося вжиття заходів щодо підготовки та розв'язання агресивної війни на території АР Крим і м. Севастополя, а саме:

- планування, підготовка, організація прийняття та розосередження на об'єктах ЧФ РФ військових підрозділів ЗС РФ, які передбачалися ГШ ЗС РФ для здійснення вторгнення на територію АР Крим і м. Севастополя для ведення агресивної війни проти України;

- організація блокування підрозділами ЧФ РФ у взаємодії з військовими козацькими товариствами РФ, діючими під виглядом місцевих жителів АР Крим і м. Севастополя, та з представниками так званої «самооборони» - незаконними збройними формуваннями, військових частин Збройних Сил України (далі – ЗС України) та Державної прикордонної служби України (далі – ДПС України) з метою перешкоджання їхній законній діяльності щодо відсічі збройній агресії РФ, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності;

- організація блокування транспортних комунікацій з метою нейтралізації роботи морського та повітряного військового транспорту, пошкодження об'єктів, які мають важливе оборонне значення для України;

- організація захоплень будівель і споруд органів державної влади України з метою перешкоджання їхній нормальній роботі.

Так, починаючи з 20 лютого 2014 року для реалізації вищезазначеного умислу, з метою блокування та захоплення адміністративних будівель і ключових об'єктів військової та цивільної інфраструктури для забезпечення військової окупації та подальшої анексії РФ території АР Крим і м. Севастополя, у супереччя вимогам пунктів 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки

у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 5 грудня 1994 року, пунктів 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав від 10 лютого 1995 року, статей 2, 3 Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією, принципів Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 1 серпня 1975 року, а також всупереч вимогам частини 4 статті 2 Статуту ООН, Декларації Генеральної Асамблеї ООН № 36/103 від 9 грудня 1981 року про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та декларацій, затверджених резолюціями Генеральної Асамблеї ООН № 2131 (XX) від 21 грудня 1965 року, що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та про захист їх незалежності та суверенітету, № 2625 (XXV) від 24 жовтня 1970 року, що містить Декларацію про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, № 2734 (XXV) від 16 грудня 1970 року, що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки, № 3314 (XXIX) від 14 грудня 1974 року, що містить Визначення агресії, статей 1, 2 III Конвенції про відкриття воєнних дій від 18 жовтня 1907 року, статей 1, 2, 68 Конституції України, на територію суверенної держави Україна, а саме АР Крим і м. Севастополь, здійснено вторгнення військовим, морським та повітряним транспортом окремих підрозділів ЗС РФ.

У подальшому військовослужбовці ЧФ РФ, у взаємодії з підрозділами спеціальних військ ЗС РФ, підрозділами та спеціальними формуваннями інших силових відомств РФ, і регулярними незаконними збройними формуваннями, озброєними бандами, групами найманців та із залученням представників військових козацьких товариств РФ, продовжили реалізацію спільного умислу, спрямованого на військову окупацію та подальшу анексію АР Крим та м. Севастополя.

Зокрема, 27 лютого 2014 року близько 04 год. 30 хв. понад 100 озброєних військовослужбовців 45-го окремого полку спецпризначення ПДВ ЗС РФ проникли до будівель Верховної Ради АР Крим за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, проспект Кірова, 13, та Ради Міністрів АР Крим за адресою: АР Крим, м. Сімферополь, вул. Карла Маркса, 18, захопили їх та установили контроль над їхньою діяльністю з метою забезпечення прийняття вигідних та необхідних для РФ рішень.

Здійснивши захоплення будівель центральних органів влади АР Крим і м. Севастополя, представники командування ЗС РФ на виконання вказівок та розпоряджень представників влади РФ продовжили агресивні військові дії, визначені заздалегідь розробленим злочинним планом, з метою порушення суверенітету і територіальної цілісності України, зміни меж її території та державного кордону на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Зокрема, упродовж 27-28 лютого 2014 року здійснено блокування автошляхів, захоплення аеропортів та транспортних підприємств, що організовували та забезпечували безпечний рух повітряних суден.

Одночасно із блокуванням автошляхів та захопленням аеропортів і транспортних підприємств розпочато блокування та захоплення військових частин ЗС України, дислокованих на території АР Крим і м. Севастополя, пошкодження та знищення військового майна, що має важливе оборонне значення для України.

Після захоплення військових частин та виведення з ладу системи протиповітряної оборони підрозділів ЗС України, дислокованих в АР Крим і м. Севастополі, порушуючи державний повітряний простір України, на територію півострова Крим почали безперешкодно здійснювати неодноразові перельоти з території Південного військового округу РФ та посадки в районах аеродромів «Кача» та «Гвардійське» ЧФ РФ військові літаки та вертольоти з військовослужбовцями ЗС РФ на бортах.

Крім того, для забезпечення контролю над повітряним простором півострова Крим та з метою недопущення на зазначену територію військових підрозділів ЗС України і представників правоохоронних органів України для вжиття заходів щодо відсічі збройній агресії РФ, оборони України, захисту її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності, військовослужбовцями ЧФ РФ у взаємодії з військовослужбовцями військових частин спеціального призначення ЗС РФ, якими здійснено вторгнення на територію півострова Крим, проведено блокування, захоплення та диверсії на військових аеродромах, розташованих на території АР Крим і м. Севастополя.

Таким чином, з 20 лютого 2014 року представниками влади РФ і службовими особами ЗС РФ розпочато збройне вторгнення регулярних військ РФ на територію України з метою зміни меж території та державного кордону України, на порушення порядку, встановленого Конституцією України.

Виконання вищевказаних дій надало можливість представникам влади та службовим особам із числа керівництва ЗС РФ забезпечити військову окупацію території АР Крим та м. Севастополя, проведення диверсій, блокування військових частин, установ та органів військового управління ЗС України та інших військових формувань, державних органів та органів місцевого самоврядування, ведення підривної діяльності, організацію проведення на території АР Крим та м. Севастополя 16 березня 2014 року незаконного сепаратистського референдуму, спрямованого на порушення територіальної цілісності України, проголошення так званої «Республіки Крим» суверенною державою та подальше звернення нелегітимного парламенту АР Крим до Російської Федерації із пропозицією про прийняття «Республіки Крим» до складу РФ як нового суб'єкта федерації.

Так, 06 березня 2014 року Верховною Радою Автономної Республіки Крим прийнято незаконну постанову № 1702-6/14 «Про проведення загальнокримського референдуму».

Водночас, Указом виконувача обов'язків Президента України від 7 березня 2014 року № 261/2014 зупинено дію вказаної постанови як такої, що не відповідає Конституції та законам України. Крім того, Конституційний Суд України своїм рішенням від 14 березня 2014 року № 2-рп/2014 визнав неконституційною зазначену постанову Верховної Ради АР Крим, оскільки нею

порушено конституційний принцип територіальної цілісності України, а парламент Криму вийшов за межі своїх повноважень. Конституційний Суд України визнав дану постанову такою, що суперечить основоположним принципам суверенності та територіальної цілісності держави, закладеним у міжнародно-правових актах, зокрема принципу взаємної поваги до суверенної рівності кожної держави, що включає політичну незалежність, можливість зміни кордонів відповідно до міжнародного права мирним шляхом і за домовленістю.

Верховна Рада Автономної Республіки Крим незаконною постановою «Про Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя» від 11 березня 2014 року № 1727-6/14 затвердила Декларацію про незалежність Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, спільно прийняту депутатами Верховної Ради Автономної Республіки Крим та Севастопольської міської ради.

Водночас, рішенням Конституційного Суду України від 20 березня 2014 року № 3-рп/2014 вказану постанову визнано неконституційною у зв'язку з тим, що затвердження такої декларації не належить до повноважень Верховної Ради АР Крим і суперечить статтям 2, 8, 132, 133, 134, частині 2 статті 135, статтям 137, 138 Конституції України, а також є порушенням положень статті 73, пункту 2 частини першої статті 85 Основного закону України.

16 березня 2014 року на окупованих Російською Федерацією територіях АР Крим та м. Севастополь представниками влади та ЗС РФ, діючими на виконання спільного злочинного плану щодо порушення територіальної цілісності України шляхом окупації та подальшої анексії вказаних територій, організовано та проведено незаконний референдум.

Незважаючи на набуття законної сили постановою Верховної Ради України від 15 березня 2014 року № 891-VII «Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради Автономної Республіки Крим», 17 березня 2014 року нелегітимною Верховною Радою АР Крим прийнято постанову № 1745-6/14 «Про незалежність Криму», у якій заявлено про звернення до Російської Федерації з пропозицією про прийняття «Республіки Крим» до складу Російської Федерації як нового суб'єкта РФ зі статусом республіки.

Після цього, представники влади РФ продовжили реалізацію спільного злочинного плану, спрямованого на порушення територіальної цілісності України шляхом окупації та анексії території півострова Крим.

Так, незважаючи на незаконність організованого та проведеного представниками влади РФ на території півострова Крим референдуму

16 березня 2014 року, нелегітимність існуючих органів влади Автономної Республіки Крим, всупереч наведеним вище міжнародним зобов'язанням РФ стосовно України, 17 березня 2014 року видано Указ Президента РФ № 147 «Про визнання Республіки Крим».

Цього ж дня Президентом РФ видано розпорядження № 63-рп «Про підписання Договору між Російською Федерацією та Республікою Крим про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі

Російської Федерації нових суб'єктів», яким погоджено проект вказаного Договору та прийнято рішення про його підписання на вищому рівні.

18 березня 2014 року в м. Москва РФ, Президентом РФ Путіним В.В. та самопроголошеними представниками так званої «влади Криму» Аксьоновим С.В. і Константиновим В.А., а також самопроголошеним так званим «мером» м. Севастополя Чалим О.М. підписано «Договір між Російською Федерацією та Республікою Крим про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів» (далі – «Договір»).

20 березня 2014 року Державна Дума Федеральних зборів РФ прийняла Федеральний закон № 36-ФЗ «Про ратифікацію Договору між Російською Федерацією і Республікою Крим про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів» та погодила супутній до «Договору» Федеральний конституційний Закон № 6-ФКЗ «Про прийняття до Російської Федерації Республіки Крим та утворення у складі Російської Федерації нових суб'єктів – Республіки Крим і міста федерального значення Севастополя».

21 березня 2014 року Рада Федерації Федеральних зборів РФ на позачерговому засіданні своєю постановою № 68-СФ також погодила ратифікацію цього «Договору», а крім того, постановою № 69-СФ прийняла супутній до «Договору» Федеральний конституційний закон щодо утворення в РФ двох нових суб'єктів – «Республіки Крим» і «міста федерального значення Севастополя».

У той же день вищевказані федеральний (№ 36-ФЗ) та федеральний конституційний (№ 6-ФКЗ) закони були підписані Президентом РФ та набули чинності.

Таким чином представниками влади РФ здійснена окупація частини території України – Автономної Республіки Крим і м. Севастополя та спроба легітимізувати вказані дії.

Також представниками влади і ЗС РФ вчинялися дії щодо зміни меж території та державного кордону України на решті території держави.

Так, вказаними особами організовувалися та проводилися у березні – квітні 2014 року антиурядові протестні акції, найбільш масові з яких – у Луганській, Донецькій, Харківській, Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Херсонській та Одеській областях. Основою їх метою було поширення сепаратистських проросійських гасел та здійснення силового захоплення адміністративних будівель органів державної влади для послідувочої організації незаконних референдумів, спрямованих на порушення територіальної цілісності України.

З метою гарантованого досягнення вказаних цілей та створення видимості того, що в Україні триває внутрішній конфлікт, представники влади та ЗС РФ вирішили створити на її території терористичні організації, які поряд із основною функцією – здійснення терористичної діяльності, повинні створити враження діяльності в межах Донецької та Луганської областей опозиційних сил, які нібито від імені та за цілковитої підтримки місцевого населення

відстоюють їх право на самовизначення та незалежність, що прямо суперечить Конституції України та нормам міжнародного права.

Так, під безпосереднім керівництвом та контролем невстановлених на цей час представників влади та ЗС РФ, 7 квітня 2014 року на території Донецької області України створено терористичну організацію «Донецька народна республіка» (далі – «ДНР»), а 27 квітня 2014 року на території Луганської області України – терористичну організацію «Луганська народна республіка» (далі – «ЛНР»), у складі яких утворені незаконні збройні формування.

Контроль та координація діяльності цих терористичних організацій, як і їх фінансове та матеріальне забезпечення, у тому числі зброєю, боєприпасами, військовою технікою, здійснюється представниками влади та ЗС РФ.

Основними завданнями учасників указаних терористичних організацій є насильницьке повалення конституційного ладу, захоплення державної влади в Україні, зміна меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, шляхом застосування зброї, вчинення терористичних актів – здійснення вибухів, підпалів та інших дій, які створюють небезпеку для життя та здоров'я людини, загрозу заподіяння значної майнової шкоди та настання інших тяжких наслідків.

Враховуючи викладене, «Донецька народна республіка» і «Луганська народна республіка» є стійкими об'єднаннями невизначеної кількості осіб (більше трьох), створені з метою здійснення терористичної діяльності, у межах яких здійснено розподіл функцій, встановлено правила поведінки, обов'язкові для цих осіб під час підготовки і вчинення терористичних актів, а тому у відповідності до ст. 1 Закону України «Про боротьбу з тероризмом» є терористичними організаціями.

7 квітня 2014 року, за поданням керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України, погодженим із Головою Служби безпеки України, на території Донецької і Луганської областей розпочато проведення антитерористичної операції (далі – АТО).

13 квітня 2014 року, через посилення сепаратистських виступів та захоплення державних установ на сході України, виконуючий обов'язки Президента України Указом від 14 квітня 2014 року № 405/2014 затвердив рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України», та Україною розпочато на території Донецької та Луганської областей широкомасштабну АТО із залученням Збройних Сил України та інших військових формувань.

Визнання Верховною Радою України «Донецької народної республіки» і «Луганської народної республіки» терористичними організаціями, як і численні злочини вчинені їх представниками, знайшли своє відображення у Заяві Верховної Ради України «Про трагічну загибель людей внаслідок терористичного акту над територією України», схваленій постановою Верховної Ради України від 22 липня 2014 року № 1596-VII, Заяві Верховної Ради України «Щодо протидії поширенню підтримуваного Російською Федерацією міжнародного тероризму», схваленій постановою Верховної Ради

України від 22 липня 2014 року № 1597-VII, Зверненні Верховної Ради України до Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, національних парламентів держав - членів ЄС, США, Канади, Японії та Австралії щодо масового розстрілу людей під Волновахою в Україні, затвердженому постановою Верховної Ради України від 14 січня 2015 року № 106-VIII, Заяві Верховної Ради України «Про відсіч збройній агресії Російської Федерації та подолання її наслідків», схваленій постановою Верховної Ради України від 21 квітня 2015 року № 337-VIII.

Отже, Верховною Радою України, як єдиним законодавчим органом державної влади, констатовано віднесення «ДНР» і «ЛНР» до терористичних організацій, а відповідних осіб, які забезпечують їх функціонування, як учасників терористичної організації.

Керівники терористичних організацій «Донецька народна республіка» і «Луганська народна республіка» за сприяння та координації представників влади РФ провели фіктивні референдуми про відокремлення Донецької і Луганської областей від України та проголошення їх незалежними «державами».

Усвідомлюючи, що законні дії сил АТО по припиненню діяльності терористичних організацій та відновленню конституційного правопорядку на території України ставлять під загрозу реалізацію їх злочинного плану, представники влади РФ залучили до його виконання не лише терористичні організації та регулярні збройні формування, а й регулярні підрозділи ЗС РФ, які здійснювали ракетно-артилерійські обстріли, а також збройні напади на підрозділи і позиції сил АТО з території РФ.

Зокрема, 22 червня 2014 року диверсійно-розвідувальною групою ЗС РФ із застосуванням мінометів, гранатометів та стрілецької зброї обстріляно колону підрозділу Луганського прикордонного загону на перехресті доріг Біловодськ-Чугінка-Розквіт.

5 липня 2014 року диверсійно-розвідувальною групою ЗС РФ, яка рухалася на двох маломірних плавзасобах з боку РФ, в Азовському морі здійснено мінометний обстріл підрозділів «Обрив» і «Сєдове» Донецького прикордонного загону.

11 липня 2014 року з території РФ із реактивної системи залпового вогню БМ-21 «Град» здійснено обстріл підрозділу тактичного угруповання «Кордон» в районі населеного пункту Зеленопілля.

У травні-липні 2014 року силами АТО взято під контроль приблизно 70 відсотків території Донецької та Луганської областей, звільнено від учасників терористичних організацій значну кількість міст і населених пунктів та забезпечено контроль за основними транспортними комунікаціями. При цьому місто Луганськ, місто Горлівка Донецької області та частково місто Донецьк були блоковані.

Враховуючи указані успіхи сил АТО, з метою перешкодити їм відновити контроль над державним кордоном України в Донецькій і Луганській областях, представники влади РФ прийняли рішення про необхідність вторгнення регулярних підрозділів ЗС РФ на територію Донецької області.

Упродовж 7-11 серпня 2014 року здійснено посилення угруповання ЗС РФ уздовж Державного кордону України, яке нараховувало до 32 батальйонно-тактичних груп (далі – БТГр) та 3 ротно-тактичних груп (далі – РТГр). Чисельність особового складу становила не менше 45 100 осіб, танків – до 160 одиниць, БМП та БТР – до 1 360 одиниць, артилерії – до 350 одиниць, РСЗВ – до 130 одиниць, бойових літаків – 192 одиниці, вертольотів – 137 одиниць.

24 серпня 2014 року військовослужбовці 331-го гвардійського парашутно-десантного полку 98-ї дивізії ПДВ ЗС РФ загальною кількістю близько 400 осіб у взаємодії з іншими невстановленими підрозділами ЗС РФ у складі 3-х батальйонно-тактичних груп (військовослужбовці ЗС РФ у кількості понад 3 500 осіб, у розпорядженні яких перебувало близько 60 танків, 320 БМД та БМП, 60 гармат, у т.ч. до 16 протитанкових, близько 45 мінометів), діючи на виконання злочинного наказу представників влади і ЗС РФ, з метою зміни меж території та державного кордону України шляхом ведення агресивної війни, здійснили широкомасштабне вторгнення на територію України в районі населених пунктів Победа – Берестове Старобешевського району Донецької області та маршем просунулися в район м. Іловайськ Донецької області, де оточили підрозділи сил АТО.

29 серпня 2014 року, безпосередньо під час виходу особового складу підрозділів сил АТО з оточення в районі м. Іловайськ у похідному (не бойовому) порядку за визначеним маршрутом в якості наданого представниками влади і ЗС РФ гуманітарного коридору, в районі населених пунктів Старобешево, Чумаки, Новодворське, Агрономічне, Многопілля, Червоносільське, Осикове, Новокатеринівка Донецької області, дві колони сил АТО, за наказами вищевказаних осіб, були розстріляні підрозділами ЗС РФ та учасниками терористичної організації «ДНР».

Незаконні збройні формування терористичних організацій «ДНР» і «ЛНР», іррегулярні збройні формування РФ та військовослужбовці ЗС РФ чинять збройний опір Україні у відновленні територіальної цілісності та забезпеченні правопорядку, при цьому учасники політичного блоку вказаних терористичних організацій, за підтримки та сприяння представників влади РФ під виглядом органів державної влади, створили окупаційні адміністрації Російської Федерації, які забезпечують подальшу окупацію та здійснюють управління вказаними територіями на місцевому рівні.

З огляду на викладене, між державами РФ та Україна з 20 лютого 2014 року триває збройний конфлікт міжнародного характеру.

Частиною 2 статті 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 № 1207-VII констатовано, що тимчасова окупація території України розпочалася 20 лютого 2014 року.

Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» Автономну Республіку Крим та місто Севастополь визначено як тимчасово окуповану територію України внаслідок збройної агресії Російської Федерації, встановлено особливий правовий режим на цій території, визначено особливості діяльності

державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій в умовах цього режиму, додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб.

Згідно Указу Президента України від 24.03.2014 № 339 «Про передислокацію військових частин (підрозділів), установ та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів України з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя в інші регіони України», директиви Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України від 06.05.2014 № Д-1 «Про особливості проходження військової служби військовослужбовцями Збройних Сил України, пов'язані з тимчасовою окупацією території України», військовослужбовці військової частини А 3009 повинні були прибути до пункту збору у військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), для подальшого розподілу по військовим частинам Повітряних Сил Збройних Сил України.

Зазначеними Указом Президента України та Директивою Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України визначено строк прибуття військовослужбовців Збройних Сил України з тимчасово окупованої території у період з 06 до 12 травня 2014 року.

Пунктом прибуття військовослужбовців військової частини А3009 визначено військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21).

Проте, Сметанін С.Г., достовірно знаючи про його переведення до нового місця служби, у зв'язку із передислокацією до військової частини А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), діючи з прямим умислом, з мотивів небажання взагалі виконувати обов'язки військової служби та з метою взагалі незаконно ухилитися від неї, у порушення вимог ст. ст. 11, 16, 49, 262 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та ст. ст. 4, 5 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, у визначений строк (12.05.2014), на службу до пункту збору у військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), з тимчасово окупованої території АР Крим не з'явився і командуванню про своє місцезнаходження не повідомив, хоча об'єктивно повинен був і міг це зробити, чим вчинив 13.05.2014 дезертирство, тобто нез'явлення на службу у разі переведення з метою ухилитися від військової служби.

Не прибувши 13.05.2014 до нового місця служби, Сметанін С.Г. одразу став проводити час на власний розсуд, не пов'язуючи його з виконанням обов'язків військової служби, не вживаючи жодних заходів до прибуття до пункту збору у військову частину А 2656, за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21 та/або до місця постійної дислокації штабу Повітряних Сил Збройних Силах України, за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105, як за наявності реальної можливості до цього, до даного часу не повідомив про себе до правоохоронних органів та із тимчасово окупованої території АР Крим не прибув, чим підтвердив своє небажання взагалі проходити військову службу у Збройних Силах України.

Вжитими заходами розшуку, встановити місцезнаходження Сметаніна С.Г. до цього часу не вдалося можливим.

Окрім того, у березні 2014 року невстановленими військовослужбовцями Збройних сил Російської Федерації, здійснено незаконне захоплення зброї та боєприпасів військових частин на території АР Крим та м. Севастополя, в тому числі військової частини А3009, яка дислокувалась у місті Сімферополь АР Крим, у зв'язку з чим бойова та мобілізаційна готовність військової частини А3009 була підірвана.

Радою національної безпеки і оборони України у своєму рішенні від 23.03.2014 «Про передислокацію військових частин (підрозділів), установ та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів України з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя в інші регіони України», затвердженого Указом Президента України від 24.03.2014 № 339/2014, доручено Кабінету Міністрів України невідкладно розпочати разом зі Службою безпеки України, Управлінням державної охорони України, Службою зовнішньої розвідки України передислокацію військових частин (підрозділів), установ та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів України з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя в інші регіони України, забезпечивши при цьому соціальний захист військовослужбовців і працівників таких військових частин (підрозділів), установ та організацій (пункт 2 вказаного Рішення).

Пунктами 2, 3 спільної Директиви Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України від 06.05.2014 № Д-1 «Про особливості проходження військової служби військовослужбовцями Збройних Сил України, пов'язані з тимчасовою окупацією території України» визначено строк прибуття військовослужбовців Збройних Сил України із тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополь до визначених пунктів прибуття з 6 травня 2014 року до 12 травня 2014 року. Відповідно до пункту 3 вказаної Директиви та наказу командувача ПС ЗС України військовослужбовці військової частини А 3009 повинні були прибути до пункту збору у військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), для подальшого розподілу по військовим частинам Повітряних Сил Збройних Сил України.

На початку квітня 2014 року, більш точну дату та час встановити не виявилось за можливе, особовому складу військової частини А3009, в тому числі старший лейтенанту Сметаніну С.Г., було усно доведено вищезазначені обставини пов'язані з окупацією АР Крим, внаслідок збройної агресії Російської Федерації та наголошено на необхідності прийняття кожним військовослужбовцем рішення, щодо дотримання Військової присяги на вірність українському народові та необхідності передислокації військовослужбовців військової частини А 3009 на материкову територію України, для подальшого проходження військової служби у Збройних Силах України, у тому числі щодо необхідності прибуття до пункту збору у військову частину А 2656, за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21.

Проте, Сметанін С.Г., будучи громадянином України, відповідно до ст. 13 Закону України «Про громадянство України» та документованим паспортом громадянина України, в травні 2014 року, більш точної дати та часу встановити не виявилось за можливе, але не пізніше 13.05.2014 здійснив перехід на бік ворога в період збройного конфлікту міжнародного характеру між державами РФ та Україною, чим вчинив державну зраду, тобто діяння на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України, що виразилось у відмові в травні 2014 року, більш точної дати та часу встановити не виявилось за можливе, але не пізніше 13.05.2014, продовжити виконувати обов'язки несення військової служби у рядах Збройних Силах України та виконувати конституційний обов'язок щодо захисту суверенітету і територіальної цілісності України та в укладанні в один з днів 2014 року, більш точної дати та часу встановити не виявилось за можливе, контракту про проходження військової служби за контрактом у ЗС РФ, зарахування до списків особового складу та проходженні включно до 07.06.2018, військової служби у складі військового (військових) формувань Збройних Силах Російської Федерації, під час збройного конфлікту міжнародного характеру між державами РФ та Україною, являючись при цьому громадянином України.

ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, У ВЧИНЕННІ ЯКОГО ПІДОЗРЮЄТЬСЯ ОСОБА, ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ СТАТТІ (ЧАСТИНИ СТАТТІ) ЗАКОНУ УКРАЇНИ ПРО КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

За викладених вище обставин дії Сметаніна С.Г. органом досудового розслідування кваліфіковано:

- ч. 1 ст. 408 КК України, - дезертирство, тобто нез'явлення з метою ухилитися від військової служби на службу у разі переведення;
- ч. 1 ст. 111 КК України - державна зрада, тобто діяння, умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту.

СТИСЛИЙ ВИКЛАД ФАКТИЧНИХ ОБСТАВИН КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ, У ВЧИНЕННІ ЯКОГО ПІДОЗРЮЄТЬСЯ ОСОБА, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗАЗНАЧЕННЯ ЧАСУ, МІСЦЯ ЙОГО ВЧИНЕННЯ, А ТАКОЖ ІНШИХ СУТТЄВИХ ОБСТАВИН, ВІДОМИХ НА МОМЕНТ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ

Старший лейтенант Сметанін Сергій Геннадійович підозрюється у тому, що він, проходячи військову службу за контрактом на посаді начальника обслуги відділення бойового управління радіотехнічної батареї зенітного ракетного дивізіону (С-300ПС) військової частини А3009 тактичної групи Повітряних Сил «Крим» Збройних Сил України, діючи умисно, публічно, відкрито,

усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, будучи громадянином України відповідно до ст. 13 Закону України «Про громадянство України» та документованим паспортом громадянина України, у порушення п.п. 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05 грудня 1994 року, ч. 4 ст. 2 Статуту Організації Об'єднаних Націй, норм Декларації про недопущення інтервенції та втручання у внутрішні справи держав від 09 грудня 1981 року, Декларації про зміцнення міжнародної безпеки від 16 грудня 1970 року, Декларації щодо неприпустимості втручання у внутрішні справи держав, про захист їх незалежності та суверенітету від 21 грудня 1965 року, рішення РНБО «Про передислокацію військових частин (підрозділів), установ та організацій Збройних Сил України, інших військових формувань і правоохоронних органів України з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя в інші регіони України» від 23 березня 2014 року, вимог статей 11, 12, 14, 15, 16, 49, 58, 59, 111, 112 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, ст. 17 Закону України «Про оборону України», ст.ст. 1, 6, 23, 24 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», ст. ст. 4, 5 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Конституції України та законів України, вчинив кримінальні правопорушення проти основ національної безпеки та проти встановленого порядку несення військової служби за наступних обставин.

Зазначеними Указом Президента України та Директивою Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України визначено строк прибуття військовослужбовців Збройних Сил України з тимчасово окупованої території у період з 06 до 12 травня 2014 року.

Пунктом прибуття військовослужбовців військової частини А3009 визначено військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21).

Проте, Сметанін С.Г., достовірно знаючи про його переведення до нового місця служби, у зв'язку із передислокацією до військової частини А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), в порушення вищевказаних норм законодавства, у визначений строк (до 12.05.2014 включно), на службу до пункту збору у військову частину А 2656 (м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21), з тимчасово окупованої території АР Крим не з'явився і командуванню про своє місцезнаходження не повідомив, хоча об'єктивно повинен був і міг це зробити, чим вчинив кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 408 КК України - дезертирство, тобто нез'явлення з метою ухилитися від військової служби на службу у разі переведення.

Поряд з цим, на початку квітня 2014 року, більш точну дату та час встановити не вдалося, особовому складу військової частини А3009, в тому числі старший лейтенанту Сметаніну С.Г., було доведено обставини пов'язані з окупацією АР Крим, внаслідок збройної агресії РФ та наголошено на необхідності прийняття кожним військовослужбовцем рішення, щодо дотримання Військової присяги на вірність українському народові та

необхідності передислокації військовослужбовців військової частини А 3009 на материкову територію України, для подальшого проходження військової служби у Збройних Силах України, у тому числі щодо необхідності прибуття до пункту збору у військову частину А 2656, за адресою: м. Вінниця, вул. Стрілецька, 21.

Проте, Сметанін С.Г., будучи громадянином України, в травні 2014 року, більш точної дати та часу встановити не вдалося, але не пізніше 13.05.2014, здійснив перехід на бік ворога в період збройного конфлікту міжнародного характеру між державами РФ та Україною, що виразилось у відмові в травні 2014 року, більш точної дати та часу встановити не виявилось за можливе, але не пізніше 13.05.2014, залишити тимчасово окуповану територію АР Крим, продовжити виконувати обов'язки несення військової служби у рядах Збройних Силах України та в укладанні в один з днів 2014 року, більш точної дати та часу встановити не вдалося, контракту про проходження військової служби у ЗС РФ, зарахування до списків особового складу та проходженні включно до 07.06.2018, військової служби у складі військового (військових) формувань ЗС РФ, під час збройного конфлікту міжнародного характеру між державами РФ та Україною, являючись при цьому громадянином України, **чим вчинив державну зраду, тобто кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 111 КК України – умисно вчинене громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності, обороноздатності, державній, безпеці України: перехід на бік ворога в період збройного конфлікту.**

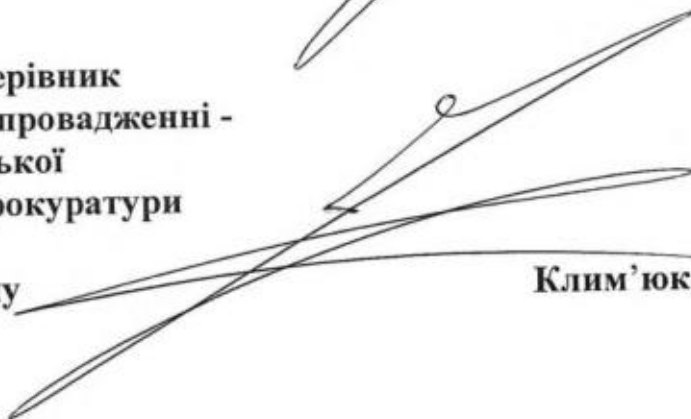
Досудовим розслідуванням у вказаному кримінальному провадженні встановлено достатність доказів для повідомлення Сметаніну С.Г. про зміну раніше повідомленої 23.12.2014 підозри та про нову підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч.1 ст. 408, ч. 1 ст. 111 КК України, що відповідає вимогам п. 3 ч. 1 ст. 276 КПК України.

**Старший слідчий четвертого слідчого
Відділу (з дислокацією у м. Вінниця)
Територіального управління
Державного бюро розслідувань,
розташованого у м. Хмельницькому**

Коваль Ігор Анатолійович

**Процесуальний керівник
у кримінальному провадженні -
Прокурор Вінницької
спеціалізованої прокуратури
у сфері оборони
Південного регіону**

Клим'юк Роман Іванович

ПРАВА ПІДОЗРЮВАНОВОГО

Відповідно до ч. 1 ст. 42 КПК України підозрюваним є особа, якій у порядку, передбаченому ст. ст. 276-279 цього Кодексу, повідомлено про підозру, особа, яка затримана за підозрою в учиненні кримінального правопорушення, або особа, щодо якої складено повідомлення про підозру, однак його не вручено їй внаслідок не установлення місцезнаходження особи, проте вжито заходів для вручення у спосіб, передбачений цим Кодексом для вручення повідомлень.

Відповідно до вимог ч. 3 ст. 42 КПК України підозрюваний має право:

- 1) знати, в учиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко та своєчасно повідомленим про свої права, передбачені КПК України, а також отримати їх роз'яснення;
- 3) на першу вимогу мати захисника та зустріч із ним незалежно від часу у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження у часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні, на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях, на відмову від захисника у будь-який момент кримінального провадження, на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, у тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи у будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою - на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання та місце свого перебування згідно з положеннями ст. 213 КПК України;
- 8) збирати та подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься (постановляється) вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватись із матеріалами досудового розслідування у порядку, передбаченому ст. 221 КПК України та вимагати відкриття матеріалів згідно до ст. 290 КПК України;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді у порядку, передбаченому КПК України;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердилися;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє та у разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Згідно до ч. 5 ст. 42 КПК України підозрюваний має також інші процесуальні права, передбачені цим Кодексом.

Про зміну підозри та про нову підозру мені повідомлено, повідомлення про зміну підозри та про нову підозру, а також пам'ятка про процесуальні права та обов'язки підозрюваного вручені, права підозрюваного мені оголошені, роз'яснені та зрозумілі.

Підозрюваний _____
(підпис, ініціали, прізвище)

« ____ » год. « ____ » хвилин « ____ » _____ 20__ року.

Захисник В.В. Воронцова
(підпис, ініціали, прізвище)

« 12 » год. « 30 » хвилин « 24 » 07 2023 року.

**Старший слідчий четвертого слідчого відділу (з дислокацією у м. Вінниця)
ТУ Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Хмельницькому**

Коваль Ігор Анатолійович

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного Сметаніна Сергія Геннадійовича у вчиненні кримінальних правопорушень, передбачених ч. 1 ст. 408, ч. 1 ст. 111 КК України у кримінальному провадженні № 62023240040000029 від 02.02.2023

місто Вінниця

24 липня 2023 року

Конституція України

Стаття 28. Кожен має право на повагу до його гідності.

Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню. Жодна людина без її вільної згоди не може бути піддана медичним, науковим чи іншим досліддам.

Стаття 29. Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність.

Ніхто не може бути заарештований або триматися під вартою інакше як за вмотивованим рішенням суду і тільки на підставах та в порядку, встановлених законом.

У разі нагальної необхідності запобігти злочинів чи його припинити уповноважені на те законом органи можуть застосувати тримання особи під вартою як тимчасовий запобіжний захід, обґрунтованість якого протягом сімдесяти двох годин має бути перевірена судом. Затримана особа негайно звільняється, якщо протягом сімдесяти двох годин з моменту затримання їй не вручено вмотивованого рішення суду про тримання під вартою.

Кожному заарештованому чи затриманому має бути невідкладно повідомлено про мотиви арешту чи затримання, роз'яснено його права та надано можливість з моменту затримання захищати себе особисто та користуватися правовою допомогою захисника.

Кожний затриманий має право у будь-який час оскаржити в суді своє затримання.

Про арешт або затримання людини має бути негайно повідомлено родичів заарештованого чи затриманого.

Стаття 55. Права і свободи людини і громадянина захищаються судом.

Кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право звертатися за захистом своїх прав до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Кожен має право після використання всіх національних засобів правового захисту звертатися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ чи до відповідних органів міжнародних організацій, членом або учасником яких є Україна.

Кожен має право будь-якими не забороненими законом засобами захищати свої права і свободи від порушень і протиправних посягань.

Стаття 56. Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень.

Стаття 59. Кожен має право на правову допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно. Кожен є вільним у виборі захисника своїх прав.

Для забезпечення права на захист від обвинувачення та надання правової допомоги при вирішенні справ у судах та інших державних органах в Україні діє адвокатура.

Стаття 62. Особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду.

Ніхто не зобов'язаний доводити свою невинуватість у вчиненні злочину.

Обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом, а також на припущеннях. Усі сумніви щодо доведеності вини особи тлумачаться на її користь.

У разі скасування вироку суду як неправосудного держава відшкодовує матеріальну і моральну шкоду, завдану безпідставним засудженням.

Стаття 63. Особа не несе відповідальності за відмову давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів, коло яких визначається законом.

Підозрюваний, обвинувачений чи підсудний має право на захист.

Засуджений користується всіма правами людини і громадянина, за винятком обмежень, які визначені законом і встановлені вироком суду.

Положення про порядок короткочасного затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину

Стаття 10. Права та обов'язки затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, мають право:

- знати, в чому їх підозрюють;
- вимагати перевірки прокурором правомірності затримання; про заявлену вимогу адміністрація місця тримання затриманих негайно повідомляє прокурора;
- оскаржити дії особи, яка провадить дізнання, слідчого або прокурора, давати пояснення і заявляти клопотання;
- звертатися зі скаргами і заявами в державні органи, громадські організації і до службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Положення;
- користуватися своїм одягом і взуттям, а також іншими необхідними предметами і речами, перелік яких визначається Правилами внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Особи, затримані за підозрінням у вчиненні злочину, зобов'язані додержувати вимог цього Положення і Правил внутрішнього розпорядку в місцях тримання затриманих.

Закон України «Про попереднє ув'язнення»

Стаття 9. Права осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, мають право:

- на захист відповідно до кримінально-процесуального законодавства;
- на захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або взяття під варту, а також на повідомлення під час взяття під варту підстав та мотивів взяття під варту, оскаржувати їх у суді, отримати в друкованому вигляді роз'яснення положень статей 28, 29, 55, 56, 59, 62 та 63 Конституції України, цієї статті та інших прав затриманих або взятих під варту, встановлених законом, у тому числі права здійснювати захист своїх прав та інтересів особисто або за допомогою захисника з моменту затримання або арешту (взяття під варту)
  - особи, права відмовитися від надання будь-яких пояснень або свідчень до прибуття захисника, знайомитися з правилами тримання під вартою;
  - на щоденну прогулянку тривалістю одна година. Вагітним жінкам і жінкам, які мають при собі дітей, неповнолітнім, а також хворим з дозволу лікаря та за їх згодою тривалість щоденної прогулянки встановлюється до двох годин;
  - одержувати два рази на місяць передачі або посилки та грошові перекази і передачі;
  - купувати протягом місяця за безготівковим розрахунком продукти харчування і предмети першої необхідності на суму до одного мінімального розміру заробітної плати та без обмежень письмове приладдя, газети, книги через торговельну мережу на замовлення;
  - користуватися власним одягом і взуттям, мати при собі документи і записи, що стосуються кримінальної справи;
  - користуватися телевізорами, одержаними від родичів або інших осіб, настільними іграми, газетами і книгами з бібліотеки місця попереднього ув'язнення та придбаними через торговельну мережу;
  - відправляти в індивідуальному порядку релігійні обряди і користуватися релігійною літературою та властивими їм віруванню предметами релігійного культу, виготовленими з малоцінних матеріалів, якщо при цьому не порушується встановлений у місцях попереднього ув'язнення порядок, а також не обмежуються права інших осіб;
  - на восьмигодинний сон в нічний час, під час якого не допускається залучення до участі в процесуальних та інших діях, за винятком невідкладних випадків;

- звертатись із скаргами, заявами та листами до державних органів і службових осіб у порядку, встановленому статтею 13 цього Закону.

Взяті під варту жінки вправі мати при собі дітей віком до трьох років.

Взяті під варту молоді громадяни (віком від 14 до 28 років) мають право отримувати психолого-педагогічну допомогу спеціалістів центрів соціальних служб для молоді.

Осіб, які відбувають покарання у місцях позбавлення волі, в разі обрання щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту в зв'язку з провадженням в іншій справі, тримають відповідно до правил, установлених цим Законом. Одержання цими особами посилок і передач, а так само купівля ними продуктів харчування і предметів першої необхідності здійснюються в порядку, встановленому Виправно-трудовим кодексом України для виду режиму виправно-трудової колонії, призначеного їм Державним департаментом України з питань виконання покарань.

Перелік продуктів харчування і предметів першої необхідності, які забороняється передавати особам, взятим під варту, встановлюється Державним департаментом України з питань виконання покарань. Міністерством оборони України за погодженням з Генеральною прокуратурою України.

Стаття 10. Обов'язки осіб, взятих під варту

Особи, взяті під варту, зобов'язані:

- додержуватися порядку, встановленого в місцях попереднього ув'язнення, і виконувати законні вимоги адміністрації;
- дотримуватися санітарно-гігієнічних правил, мати охайний зовнішній вигляд, постійно підтримувати чистоту в камері;
- бути ввічливими до працівників місця попереднього ув'язнення, а також поміж собою;
- не вступати в суперечки з представниками адміністрації, не принижувати їх гідність, не протидіяти виконанню ними своїх обов'язків;
- бережливо ставитися до інвентарю, обладнання та іншого майна місця попереднього ув'язнення.

Кримінальний процесуальний кодекс України

Стаття 42. Підозрюваний

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і зустріч із ним незалежно від часу в робочі, вихідні, святкові, неробочі дні до першого допиту з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, а також після першого допиту - зустрічі без обмеження в часі та кількості у робочі, вихідні, святкові, неробочі дні; на участь захисника у проведенні допиту та інших процесуальних діях; на відмову від захисника в будь-який момент кримінального провадження; на отримання правової допомоги захисника за рахунок держави у випадках, передбачених цим Кодексом та/або законом, що регулює надання безоплатної правової допомоги, в тому числі у зв'язку з відсутністю коштів для оплати такої допомоги;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – на негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;

10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;

11) застосовувати з додержанням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);

12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;

13) заявляти відводи;

14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;

15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;

16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;

17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватись послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Права мені роз'яснені та зрозумілі. Пам'ятку про процесуальні права та обов'язки підозрюваного отримав. Мені роз'яснено механізм реалізації права на примирення з потерпілим.

Пам'ятку отримав:

Підозрюваний _____

« ____ » год. « ____ » хвилин « ____ » _____ 20 ____ року.

Захисник О. Веремчук

« 12 » год. « 30 » хвилин « 24 » _____ 04 20 ____ року.

Старший слідчий четвертого слідчого відділу (з дислокацією у м. Вінниця)
ТУ Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Хмельницькому

Коваль Ігор Анатолійович